

Sporten en bewegen in Breda

Resultaten Omnibusenquête 2014

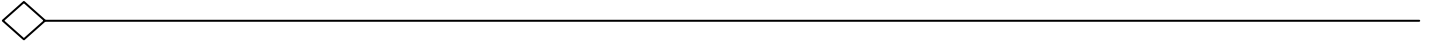
In opdracht van:
Gemeente Breda
Directie Ontwikkeling
Afdeling Wonen en Samenleven

Uitgave:
Gemeente Breda
Onderzoek en Informatie

Projectnummer: 1455

Claudius Prinsenlaan 10
4811 DJ Breda
Telefoon 076-5293513
E-mail: onderzoek@breda.nl
Bronvermelding verplicht

SAMENVATTING.....	5
1. INLEIDING	9
1.1. Inleiding	9
1.2. Onderzoeksopzet	9
2. ONDERZOEKSKADER	11
2.1. Landelijke definities	11
2.2. Keuzes Breda 2001-2014.....	11
2.3. Praktische concretisering definities	12
3. SPORTPARTICIPATIE	13
3.1. Sportparticipatie en frequentie	13
3.2. Beoefende sporten	14
3.3. Sportparticipatie naar doelgroep	15
3.4. Redenen om te sporten	17
3.5. Redenen om niet te sporten	18
3.6. Zelfbeeld sporter.....	18
4. WIJZE VAN SPORTBEOEFENING	21
4.1. Organisatorisch verband	21
4.2. Trainingsverband/competitie	23
4.3. Plaats van sportbeoefening.....	26
4.4. Eigendomsverdeling officiële binnen- en buitensportaccommodaties	28
5. BEWEGEN.....	31
5.1. Achtergrond	31
5.2. Nederlandse Norm gezond bewegen (NNGB)	32
5.3. Fitnorm	33
5.4. Combinorm	33
5.5. Samenvattend NNGB, Fitnorm en Combinorm	34
5.6. BMI	34
Bijlage 1. Aantal respondenten naar doelgroep	37
Bijlage 2. Vragenlijst	39

SAMENVATTING

In oktober en november 2014 zijn door middel van zowel telefonisch, schriftelijk als internetonderzoek 2458 Bredanaars, representatief voor de bevolking van 6 jaar en ouder, ondervraagd. Het doel van het onderzoek was om een beeld te krijgen van de sportparticipatie van Bredanaars en de mate van bewegen. Hier volgt een korte samenvatting:

Sportparticipatie

Het afgelopen jaar heeft tweederde van alle Bredanaars van 6 jaar en ouder twaalf keer of vaker gesport.

Mannen sporten vaker dan vrouwen. De sportparticipatie daalt met de leeftijd. Hoe ouder de Bredenaar, hoe minder hij of zij sport. Mensen met een hogere opleiding/inkomen sporten vaker in vergelijking met Bredanaars met een lagere opleiding/inkomen.

Tabel S1: Frequentie sportparticipatie (in % alle Bredanaars van 6 jaar en ouder)

	'01	'05	'07	'10	'12	'14	6-15 jr	16+
<i>Sportparticipatie (c+d+e)</i>	63%	62%	65%	67%	67%	68%	91%	65%
a. Niet	34%	36%	32%	30%	28%	28%	7%	31%
b. Incidenteel (1-11x per jaar)	3%	2%	3%	3%	5%	4%	2%	4%
c. Onregelmatig (12-59x per jaar)	24%	22%	23%	22%	22%	21%	21%	20%
d. Regelmatig (60-119x per jaar)	19%	19%	22%	23%	22%	20%	22%	20%
e. Intensief (> 120 keer per jaar)	21%	21%	21%	23%	24%	27%	48%	25%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Beoefende sporten

De meest beoefende sporten in Breda zijn fitness, hardlopen/joggen/trimmen en veldvoetbal, gevolgd door wielrennen/mountainbiken/fietsen, tennis en zwemmen (waarbij het enkele malen recreatief zwemmen niet is meegenomen).

Tabel S2: Beoefende sporten: gemiddelde en uitgebreide definitie (in % alle Bredanaars van 6 jaar en ouder)

	2001	2005	2007	2010	2012	2014
1. Fitness (cardio+ aerobics/steps/spinning)	18%	25%	30%	30%	30%	30%
2. Hardlopen/joggen/trimmen	6%	9%	8%	11%	15%	16%
3. Veldvoetbal	7%	6%	8%	8%	8%	9%
4. Wielrennen/mountainbiken/fietsen	11%	8%	8%	8%	7%	8%
5. Tennis	11%	10%	10%	9%	9%	8%
6. Zwemsport	12%	8%	9%	8%	7%	7%
7. Hockey	4%	6%	5%	5%	8%	6%
8. Golf	3%	4%	5%	4%	6%	6%
9. Wandelsport	6%	4%	5%	5%	4%	4%
10. Danssport/ballet/streetdance	4%	4%	4%	5%	5%	3%

De sporten variëren naar doelgroep. Zo is de meest beoefende sport van jongens veldvoetbal, gevolgd door hockey en tennis. Bij meisjes is dit hockey, gevolgd door danssport en zwemmen. Volwassen mannen en vrouwen doen beiden het meest aan fitness en hardlopen. De resultaten zijn vrijwel niet veranderd ten opzichte van 2012.

Redenen om wel/niet te sporten

De belangrijkste reden voor sporters om te sporten is lichaamsbeweging (gezondheid). Daarnaast sporten veel Bredanaars om aan hun conditie, kracht of lenigheid te werken en omdat sporten plezierig (leuke activiteit) is.

Aan de niet-sporters is gevraagd waarom ze niet aan sport doen. Zij geven met name aan al genoeg lichaamsbeweging te hebben, niet te sporten vanwege hun gezondheid, sporten te duur vinden of andere dingen leuker vinden om te doen.

Zelfbeeld sporter

Van de Bredanaars voelt met als in 2012 37% zichzelf sporter. Logischerwijs hangt dit "sportgevoel" in grote mate samen met de daadwerkelijke sportbeoefening. Mannen, jongeren tot 25 jaar en mensen met een hoger inkomen voelen zichzelf relatief vaker 'sporter'.

Wijze van sportbeoefening

Een sporter kan op verschillende manieren sport beoefenen: in verenigingsverband, in commercieel verband, zoals in een sportschool of fitnesscentrum, of ongebonden met vrienden, familie of alleen. Daarnaast kan de sport ook beoefend worden binnen het bedrijf, via sociaal-cultureel werk of op andere manieren georganiseerd zijn. Het organisatorisch verband hangt rechtstreeks samen met de sport die wordt beoefend. Zo zijn er echte verenigingssporten, sporten die voornamelijk in commercieel verband worden beoefend en sporten die met name ongebonden worden gedaan. Enkele voorbeelden: verenigingssporten: tennis, veldvoetbal en hockey, in commercieel verband: fitness en aerobics en ongebonden sporten: hardlopen/trimmen/joggen, wandelsport, wielrennen/mountainbiken en skeeleren. Jongeren beoefenen hun sport vaker in verenigingsverband, volwassenen vaker ongebonden. Er zijn nagenoeg geen verschillen met 2012.

Tabel S3: Organisatorisch verband meest beoefende sport (meer antwoorden mogelijk)

	2001	2005	2007	2010	2012	2014
In verenigingsverband	40%	42%	45%	46%	47%	45%
Commercieel verband (sport-/ fitnesscentrum)	24%	24%	26%	29%	25%	23%
Ongebonden	33%	33%	28%	35%	37%	38%
- alleen	- 14%	- 14%	- 14%	- 23%	- 25%	-26%
- met vrienden/familie	- 22%	- 24%	- 20%	- 22%	- 17%	- 16%
Anders georganiseerd	10%	10%	10%	15%	15%	19%

Plaats van sportbeoefening

Van alle sporters beoefent 87% hun sport binnen Breda. Binnen Breda wordt het vaakst gesport in een officiële binnensportaccommodatie. Daarnaast sport bijna vier op de tien sporters (mede) buiten Breda. Vergeleken met 2012 lijkt er iets minder vaak buiten Breda te worden gesport. Fitness, aerobics, gymnastiek, badminton en squash wordt voornamelijk in officiële binnensportaccommodaties gedaan, hockey, tennis en veldvoetbal met name in officiële buitensportaccommodaties.

Tabel 4: Voorziening of plaats van beoefening van alle sporten (meer antwoorden mogelijk)

	2012	2014		2012	2014
Binnen Breda	86%	87%	Buiten Breda	42%	37%
Officiële binnensport accommodatie	39%	42%	Officiële binnensport accommodatie	10%	9%
Officiële buitensport accommodatie	24%	23%	Officiële buitensport accommodatie	12%	10%
Sportvoorziening in openbare ruimte	10%	7%	Sportvoorziening in de openbare ruimte	6%	4%
Andersoortige voorziening	22%	25%	Andersoortige voorziening	17%	19%

Bewegen

De bewegingsnorm is voor volwassenen gebaseerd op minimaal 30 minuten matig intensief bewegen op minimaal 5 dagen per week. Voor kinderen/jongeren geldt een bewegingsnorm van matig intensief bewegen van minimaal een uur op alle dagen van de week. In de maand oktober 2014 voldeed de helft van de volwassen Bredanaars aan de bewegingsnorm en drie op de tien kinderen.

Tabel S5: Aantal dagen per week lichaamsbeweging (volw. 30 min./kinderen 60 min., in % 6 jaar en ouder)

	2007 (zomer)	2010 (sept.-okt.)	2012 (okt.)	2014 (sept.-okt.)
Gemiddeld aantal dagen	4,9	4,5	4,4	4,4
Norm: Kinderen 6-17 jaar (7 dagen 60 min.)	40%	30%	29%	30%
Norm Volwassenen 18+ (5 dagen 30 min.)	65%	55%	52%	51%

Daarnaast is aan zowel jongeren als volwassenen het aantal dagen gevraagd waarop men minimaal 20 minuten zwaar inspannende lichaamsbeweging doet, waarbij men sneller gaat ademen en bezweet raakt. Om te voldoen aan de Fitnorm moet men minstens drie keer per week gedurende 20 minuten van deze intensieve lichaamsbeweging verrichten. 44% van de Bredanaars voldoet aan deze norm, waarvan kinderen en jongeren vaker dan 25-plussers. Dit is hoger dan in voorgaande jaren.

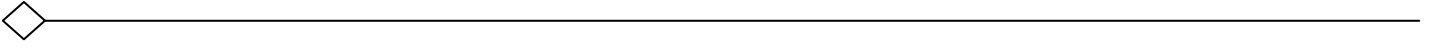
Gewicht, lengte en BMI

De gemiddelde Bredanaar van 16 jaar en ouder is 174 cm lang en weegt 75 kilo. Dit is de laatste jaren redelijk constant, evenals de gemiddelde BMI.

Kinderen van 6 - 15 jaar zijn gemiddeld 151cm lang en wegen 40 kilo. Het percentage kinderen met overgewicht lijkt de laatste jaren af te nemen.

Tabel S6: Lengte en gewicht volwassen Bredanaar (16+) en kinderen van 6-15 jaar

	2007	2010	2012	2014
Volwassenen(16+)				
Gemiddelde lengte	174	174	174	174
Gemiddeld gewicht	74kg	75 kg	75kg	75kg
BMI	24	25	25	25
% volwassenen met overgewicht	35%	41%	39%	39%
Kinderen (6-15 jaar)				
Gemiddelde lengte	150	148	150	151
Gemiddeld gewicht	41kg	39kg	40kg	40kg
BMI	18	18	17	17
% kinderen met overgewicht	12%	15%	12%	10%

1. INLEIDING

1.1. Inleiding

Om inzicht te krijgen in de sportbeoefening van Bredanaars van 6 jaar en ouder is dit onderzoek in 2014, net als in 2001, 2005, 2007, 2010 en 2012, verricht volgens de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO). Deze richtlijn bevat afspraken over de (basis)vraagstelling van grootschalig sportdeelname-onderzoek op landelijk en gemeentelijk niveau.

De RSO is een onderzoeksprotocol met een standaard vragenlijst over sportbeoefening. Ook bevat de RSO richtlijnen voor de presentatie van gegevens, de zogenaamde kengetallen. Naast de RSO-vragen is een aantal extra vragen gesteld over bewegen in het algemeen en is er een verband gelegd tussen bewegen en de Body Mass Index (BMI) van de Bredase bevolking.

1.2. Onderzoeksopzet

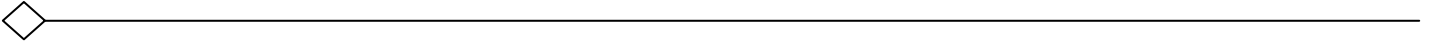
Het onderzoek, door middel van een enquête, heeft als doel om de ontwikkeling van de sportparticipatie in Breda te volgen en vinger aan de pols te houden. Het onderzoek is dit jaar voor de zesde keer gehouden en wordt gemiddeld genomen elke twee jaar herhaald. Door sportparticipatie zodanig trendmatig te volgen, bestaat de mogelijkheid om veranderingen door de jaren heen te meten.

Dit jaar zijn de vragen over sportparticipatie meegelopen met de jaarlijks omnibus enquête. De omnibusenquête is een gecombineerde schriftelijke en internetenquête onder een representatieve steekproef van volwassen Bredanaars. Om net als voorgaande jaren ook een beeld te krijgen van de sportparticipatie onder kinderen van 6 jaar en ouder is er extra telefonisch onderzoek verricht onder 316 ouders met 1 of meer kinderen in de leeftijd van 6 tot 18 jaar.

Per groepering is een aselechte steekproef uit het bevolkingsbestand getrokken. Alle geselecteerde inwoners hebben in oktober een aankondigingsbrief, de volwassenen met vragenlijst, gekregen waarin om hun medewerking is gevraagd. Tevens kregen zij de mogelijkheid om de vragenlijst digitaal in te vullen.

In totaal hebben 2222 inwoners aan het onderzoek deelgenomen, waarvan 316 ouders de vragen voor hun kinderen hebben beantwoord. Dit betekent dat de sportparticipatieresultaten gebaseerd zijn op 2458 Bredanaars van 6 tot 80 jaar. Dit betekent dat de uitkomsten van deze enquête voor de gemeente Breda zeer nauwkeurig genoemd kunnen worden. In Bijlage 1 staan de aantallen respondenten waar de resultaten op gebaseerd zijn.

De diverse bevolkingsgroepen van Breda zijn qua omvang niet gelijk. Om uitspraken voor de hele gemeente te kunnen doen, heeft een weging naar het aantal bewoners per geslacht, leeftijdsgroep en etniciteit plaatsgevonden. In dit rapport zijn uitsluitend de resultaten na weging opgenomen.

2. ONDERZOEKSKADER

2.1. Landelijke definities

In Nederland zijn er verschillende organisaties die zich bezig houden met sportparticipatie en daar gezamenlijk in optrekken. Dit zijn het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP), het Mulier Instituut die de RSO (Richtlijn Sportdeelname Onderzoek) beheert en de organisatie VeiligheidNL (voorheen Consument en Veiligheid), die het OBiN (Ongevallen en Bewegen in Nederland) uitgeeft.

Vanuit de historie zijn er verschillende cijfers voor sportparticipatie in omloop, in tabel 2.1 behandelen we in een vrije vertaling de drie belangrijkste: de “enge”, de “gemiddelde” en de “uitgebreide” definitie.

Tabel 2.1: De belangrijkste definities van sportparticipatie die gebruikt worden

Definitie	Type sport	Frequentie	Gemiddeld aantal sporten per sporter	Percentage dat aan deze definitie voldoet (richtinggevend landelijk gemiddelde)
Eng	Sporten die regelmatig worden uitgevoerd en die gebaseerd zijn op lichaamsbeweging. Bij deze definitie wordt seizoensbeweging zoals schaatsen in de winter, skivakantie, wandelen en fietsen als bewegingsvorm, niet meegenomen	Minimaal eens per week	1 à 1,3	50%
Gemiddeld	Sporten die mensen zelf zien/voelen als sport en spontaan noemen	Minimaal eens per maand	1,5 à 2	65%
Uitgebreid	Alle sporten en bewegingsvormen die mensen uit een lijst kiezen, dus ook denksporten, seizoenssporten en recreatiesporten	Minimaal eens per maand	2 à 3	70%

2.2. Keuzes Breda 2001-2014

Het Mulier Instituut geeft gemeenten in Nederland advies bij het uitvoeren van onderzoek naar sportparticipatie. Door de opkomst van internetonderzoek en de afname van de telefonische mogelijkheden, wordt RSO (Richtlijn Sportdeelname Onderzoek) steeds meer via internet- en schriftelijk onderzoek uitgevoerd in plaats van telefonisch. Hierbij wordt erkend dat de resultaten door de aanpassing van de methode kunnen wijzigen. Immers door het visuele aspect van internet- en schriftelijk onderzoek, wordt overgestapt van de gemiddelde definitie naar de uitgebreide definitie. Het Mulier-instituut hanteert zelf de definitie van OBiN op haar website en laat de gemeenten vrij om zelf hun keuze te maken.

Het onderzoek naar sportparticipatie is door de gemeente Breda in de jaren 2001 tot en met 2010 telefonisch uitgevoerd. In 2012 is besloten om mee te gaan in de landelijke richtlijn die het Mulier Instituut hanteert. Sindsdien is het onderzoek ook grotendeels¹ via internet- en schriftelijk onderzoek tot stand gekomen. Op de volgende pagina wordt de door de gemeente Breda gehanteerde definitie behandeld.

¹ Sportparticipatie kinderen 6-17 jaar is via telefonisch onderzoek tot stand gekomen

2.3. Praktische concretisering definities

De gemeente Breda gaat bij de bepaling van sportparticipatie uit van de gemiddelde definitie, wat betekent dat ook deels wandelen, fietsen en denk- en recreatiesporten mee worden genomen. Verschillen in interpretatie tussen de enge, gemiddelde en uitgebreide interpretatie zitten in:

- De jaarlijkse frequentie van de sportbeoefening
- Het wel of niet meenemen van wandelen en fietsen
- Seizoensporten als schaatsen, skiën en klimsporten/bergwandelen, en bijvoorbeeld zwemmen als de zon schijnt
- Denksporten zoals bridge, schaken en dammen
- Recreatiesporten zoals darts, biljarten, jeu de boules, midgetgolf.

In dit onderzoek wordt uitgegaan van de gemiddelde definitie. Onderstaand staat schematisch aangegeven hoe dit is geconcretiseerd.

Tabel 2.3: Sportparticipatie volgens de gemiddelde definitie

"Gemiddelde" definitie sportparticipatie
Sporten die mensen zelf zien/voelen als sport en spontaan noemen. Mensen denken hierbij in eerste instantie aan sporten die je met een bepaalde regelmaat doet, sporten met een bepaalde lichamelijke inspanning en/of competitiesporten. Voorbeelden: fitness, hardlopen/joggen/trimmen, tennis, hockey, voetbal, golf, badminton, etc. Dit zijn sporten die, mits in voldoende frequentie, door alle instanties als sporten worden gezien.   - Mensen die minimaal 12 keer per jaar een bepaalde sport beoefenen waarbij mensen een lijst met 46 sporten wordt voorgelegd.   - Wandelen, fietsen en hardlopen worden als sportparticipatie meegerekend als de personen in kwestie zichzelf ook sporter voelen en de frequentie minimaal 12x per jaar is.   - Seizoensporten als schaatsen, skiën en klimsporten/bergwandelen, maar ook voor een deel zwemmen worden alleen tot sportparticipatie gerekend als deze 12 keer of meer per jaar worden beoefend.   - Denk- en recreatiesporten worden meegenomen als men deze sporten in competitie of toernooiverband beoefent. Op deze manier tellen diegenen die deze sport competitief beoefenen wel mee en de incidentele beoefenaars niet.

Volgens deze definitie zijn seizoensporten, wandelen, fietsen, denk- en recreatiesporten voor zover die recreatief worden beoefend niet als sport meegenomen.

3. SPORTPARTICIPATIE

Hoofdstuk 3 behandelt de sportparticipatie in Breda sinds 2001 en geeft inzicht in alle sporten die door de Bredanaars worden beoefend. § 3.3 gaat in op de sportparticipatie en de meest beoefende sporten per doelgroep. In de laatste twee paragrafen wordt gekeken waarom mensen juist wel of niet sporten.

3.1. Sportparticipatie en frequentie

In deze paragraaf wordt gekeken naar de sportparticipatie van de Bredanaar en de frequentie van de sportbeoefening. Dit wordt gedaan middels twee kengetallen van het standaardmodel RSO. De definities hiervan zijn:

- Kengetal 1: "Sportparticipatie": percentage Bredanaars dat 12x per jaar of meer een sport beoefent.
- Kengetal 2: "Frequentie sportparticipatie": 0 keer, 1-11 keer, 12-59 keer, 60-119 keer en ≥ 120 keer

Bij de definitie van sportparticipatie wordt dus niet alleen gekeken naar de soort sporten die worden beoefend, maar ook naar de frequentie waarin wordt gesport.

Volgens de bestaande definitie van de afgelopen jaren heeft 68% van alle Bredanaars van 6 jaar en ouder het afgelopen jaar twaalf keer of vaker gesport. Dit is vergelijkbaar met 2010 en 2012.

Tabel 3.1a: Frequentie sportparticipatie (in % alle Bredanaars van 6 jaar en ouder)

	'01	'05	'07	'10	'12	'14
<i>Sportparticipatie (c+d+e)</i>	63%	62%	65%	67%	67%	68%
a. Niet	34%	36%	32%	30%	28%	28%
b. Incidenteel (1-11x per jaar)	3%	2%	3%	3%	5%	4%
c. Onregelmatig (12-59x per jr)	24%	22%	23%	22%	22%	21%
d. Regelmatig (60-119x per jr)	19%	19%	22%	23%	22%	20%
e. Intensief (≥ 120 keer per jr)	21%	21%	21%	23%	24%	27%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kinderen sporten meer in vergelijking met volwassenen. Het percentage kinderen en volwassenen dat sport is sinds 2007 redelijk vergelijkbaar gebleven.

Tabel 3.1b: Frequentie sportparticipatie

	Kinderen (6-15 jaar)						Volwassenen (16+)					
	'01	'05	'07	'10	'12	'14	'01	'05	'07	'10	'12	'14
<i>Sportparticipatie (c+d+e)</i>	83%	77%	89%	90%	93%	91%	61%	60%	62%	64%	64%	65%
a. Niet	14%	23%	10%	9%	6%	7%	37%	38%	35%	33%	31%	31%
b. Incidenteel (1-11x per jaar)	3%	-	1%	1%	1%	2%	2%	2%	3%	3%	5%	4%
c. Onregelmatig (12-59x per jr)	31%	26%	24%	21%	18%	21%	23%	22%	23%	22%	22%	20%
d. Regelmatig (60-119x per jr)	28%	27%	38%	37%	25%	22%	18%	18%	19%	22%	21%	20%
e. Intensief (≥ 120 keer per jr)	23%	24%	27%	33%	50%	48%	20%	20%	20%	21%	21%	25%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

3.2. Beoefende sporten

Onderstaande tabel geeft een concrete invulling van sportparticipatie volgens de gemiddelde en uitgebreide definitie naar beoefende sporten. De meest populaire sporten in Breda zijn fitness, hardlopen/joggen, veldvoetbal, toerfietsen (wielrennen) en tennis.

Tabel 3.2: Beoefende sporten (in % alle Bredanaars van 6 jaar en ouder)

	2001	2005	2007	2010	2012	2014
Fitness cardio/kracht + aerobics/steps/spinning ²	18%	25%	30%	30%	30%	30%
- Fitness cardio/kracht	#	#	#	#	21%	23%
- Aerobics/steps/spinning	#	#	#	#	9%	7%
Hardlopen/joggen/trimmen	6%	9%	8%	11%	15%	16%
Veldvoetbal	7%	6%	8%	8%	8%	9%
Wielrennen/mountainbiken/fietsen	11%	8%	8%	8%	7%	8%
Tennis	11%	10%	10%	9%	9%	8%
Zwemsport	12%	8%	9%	8%	7%	7%
Hockey	4%	6%	5%	5%	8%	6%
Golf	3%	4%	5%	4%	6%	6%
Wandelsport	6%	4%	5%	5%	4%	4%
Danssport/ballet/streetdance	4%	4%	4%	5%	5%	3%
Badminton	3%	3%	2%	2%	3%	2%
Paardensport	2%	3%	2%	2%	3%	2%
Gymnastiek/turnen	3%	2%	2%	2%	2%	2%
Squash	3%	2%	2%	1%	2%	2%
Vecht- en verdedigingssporten	2%	2%	2%	3%	2%	2%
Skeelers/skaten	3%	2%	1%	1%	1%	2%
Volleybal	2%	2%	1%	2%	2%	2%
Zaalvoetbal	2%	2%	2%	1%	1%	2%
Zeilen/surfen	2%	1%	1%	1%	1%	2%
Biljart/poolbiljart/snooker	2%	1%	1%	1%	0%	1%
Honkbal/softbal	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Bridge	2%	1%	1%	1%	1%	1%
Klimsport/bergwandelen	1%	0%	1%	0%	1%	1%
Schaatsen	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Skiën/langlaufen/snowboarden	3%	3%	4%	2%	1%	1%
Duiksport	1%	1%	1%	0%	1%	1%
Judo	#	#	#	#	1%	1%
Jeu de boules/koersbal	2%	1%	0%	0%	1%	1%
Zeilen/surfen	2%	1%	1%	1%	1%	1%
En verder ($\leq 1\%$): basketbal, dammen, motorsport, roeien, schietsport, tafeltennis, zaalvoetbal						

Niet uitgesplitst

² Tot voor 2010 werden landelijk drie categorieën fitness voorgeschreven (conditie, kracht en aerobics). In de nieuwe indeling is fitness teruggebracht tot twee categorieën (fitness cardio/kracht en aerobics/steps/spinning)

3.3. Sportparticipatie naar doelgroep

In deze paragraaf wordt gekeken naar de sportparticipatie per sport/doelgroep.

Mannen sporten vaker dan vrouwen, overigens is dat verschil bij jongens en meisjes nog niet te zien. De sportparticipatie daalt met de leeftijd. Hoe ouder de Bredanaar wordt, hoe minder hij/of zij sport. Bredanaars met een hogere opleiding/inkomen sporten vaker in vergelijking met Bredanaars met een lagere opleiding/inkomen. Dit heeft overigens voor een deel ook te maken met de leeftijd. 65-plussers hebben relatief vaker een lagere opleiding en sporten ook minder.

Tabel 3.3a: Sportparticipatie naar doelgroep

	'01-'05	05-'07	'07-10	'12	'14
Totaal Breda	63%	64%	66%	67%	68%
<i>Naar sekse (6+)</i>					
Man	68%	67%	68%	70%	71%
Vrouw	60%	62%	64%	64%	65%
<i>Naar leeftijd (6+)</i>					
6-15 jaar	82%	83%	89%	93%	92%
16-24 jaar	71%	66%	74%	79%	77%
25-44 jaar	73%	70%	67%	73%	75%
45-64 jaar	59%	58%	60%	60%	60%
65+	41%	44%	48%	45%	50%
<i>Naar opleiding (18+)</i>					
Lager	42%	40%	42%	41%	46%
Middelbaar	67%	63%	63%	62%	63%
Hoger	78%	75%	73%	75%	76%
<i>Naar inkomen (18+)</i>					
< € 1900,-	-	-	44%	49%	53%
€ 1.900,- € 3200,-	-	-	67%	62%	68%
> € 3200,-	-	-	75%	76%	78%

Onderstaande tabel geeft voor de meest beoefende sporten de verdeling naar leeftijd, jongens/meisje en volwassen man/vrouw.

De meest beoefende sport van jongens is veldvoetbal, gevolgd door hockey, tennis, zwemmen en vecht- en verdedigingssporten. Bij meisjes is dit hockey, gevolgd door danssport/ballet/streetdance, zwemmen en paardensport.

Volwassen mannen en vrouwen doen beiden het meest aan fitness en hardlopen.

Mannen doen daarnaast relatief vaak aan fietsen/wielrennen/mountainbiken, voetballen en tennis en vrouwen aan aerobics/steps/spinning.

Tabel 3.3b: Meest beoefende sporten naar leeftijd en sekse

	To- taal	6-15 j	16-24 j	25-44 j	45-64 j	65+	6-15 j		16+	
							Jongen	Meisje	Man	Vrouw
Fitness cardio/kracht	23%	3%	41%	31%	25%	12%	5%	6%	28%	26%
Hardlopen/joggen/trimmen	16%	1%	16%	31%	14%	3%	2%	2%	20%	16%
Veldvoetbal	9%	28%	19%	10%	3%	0%	48%	7%	12%	1%
Tennis	8%	9%	7%	10%	6%	9%	11%	8%	10%	7%
Fietsen/wielrennen/mountainbiken	8%	1%	5%	10%	12%	6%	1%	1%	14%	5%
Aerobics/steps/spinning	7%	1%	6%	11%	7%	3%	1%	1%	3%	12%
Zwemsport (exclusief waterpolo)	7%	12%	3%	5%	7%	8%	7%	15%	5%	7%
Golf	6%	1%	2%	6%	7%	9%	2%	1%	8%	5%
Hockey	6%	23%	7%	5%	2%	0%	12%	32%	4%	3%
Wandelsport	4%	0%	0%	2%	7%	7%	0%	0%	3%	6%
Danssport/ballet/streetdance	3%	12%	4%	2%	1%	2%	2%	20%	1%	3%
Atletiek	2%	3%	1%	2%	2%	1%	3%	4%	2%	1%
Badminton	2%	2%	1%	2%	4%	2%	2%	2%	3%	2%
Gymnastiek/turnen	2%	5%	1%	1%	1%	4%	2%	8%	1%	2%
Paardensport	2%	7%	4%	2%	1%	1%	2%	11%	1%	3%
Skeelers/skaten	2%	2%	4%	4%	0%	0%	3%	1%	1%	3%
Squash	2%	0%	4%	5%	1%	0%	0%	0%	4%	1%
Vecht- en verdedigingssporten	2%	4%	3%	2%	1%	1%	7%	2%	3%	1%
Volleybal	2%	3%	3%	1%	1%	1%	2%	4%	1%	1%
Zaalvoetbal	2%	0%	4%	3%	1%	0%	0%	0%	4%	1%
Zeilen/surfen	2%	1%	3%	2%	2%	1%	1%	1%	2%	1%

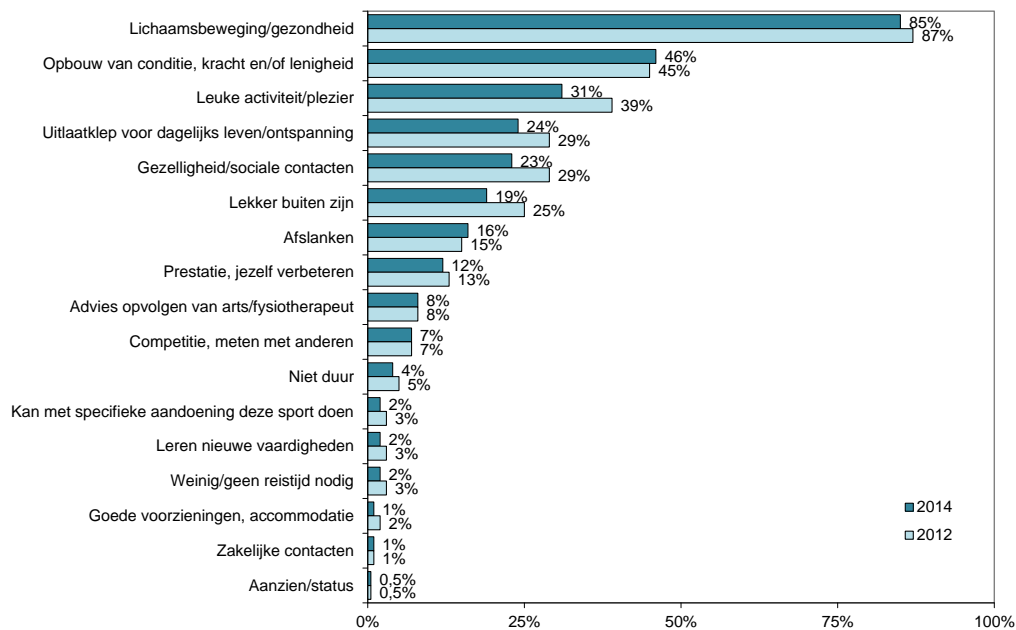
om overzicht te krijgen zijn de vakjes die 10% of groter zijn gekleurd

3.4. Redenen om te sporten

De sportbeoefenaars geven aan met name te sporten vanwege de lichaamsbeweging (gezondheid), opbouw van de conditie, kracht of lenigheid en vanwege het plezier/ leuke activiteit. De redenen hangen deels samen met de leeftijd. Zo staat bij kinderen het vaakst plezier voorop, terwijl onder Bredanaars van 25 jaar en ouder lichaamsbeweging veruit de meest genoemde reden is.

Grafiek 3.4: Redenen om te sporten (in % van alle Bredanaars die sporten)

3.5. Redenen om niet te sporten

Aan de niet-sporters is gevraagd waarom ze niet aan sport doen. Zij geven met name aan al genoeg lichaamsbeweging te hebben, sporten niet vanwege hun gezondheid, vinden het te duur of vinden andere dingen leuker om te doen.

Grafiek 3.5: Reden om niet te sporten (in % van alle Bredanaars die niet sporten)

3.6. Zelfbeeld sporter

Tot slot is aan alle Bredanaars gevraagd of ze zichzelf als 'sporter' zien. Dit is het derde kengetal van het Richtlijn Sportdeelname Onderzoek:

Kengetal 3: "Zelfbeeld sporters":
percentage respondenten op totale populatie dat zichzelf tamelijk of zonder meer sporter noemt.

Van de Bredanaars voelt 37% zichzelf tamelijk tot zonder meer sporter. Dit is gelijk aan 2012 en iets hoger dan de jaren daarvoor. Het percentage schommelt sinds 2001 tussen de 30% en 37%³.

Tabel 3.6a: Zelfbeeld Bredanaar wat betreft sportbeoefening (in % alle Bredanaars)

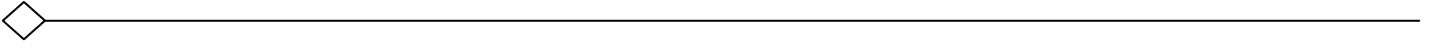
	'01	'05	'07	'10	'12	'14
Ja, zonder meer	17%	18%	14%	16%	17%	18%
Ja, tamelijk	15%	15%	20%	14%	20%	19%
Enigszins, nauwelijks, niet	68%	67%	66%	70%	63%	63%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

³ Bij deze vraag kan de onderzoeksmethodiek een (beperkte) rol spelen. Bij internet/schriftelijk onderzoek ziet de respondent een 5 puntschaal en zal zich minder snel totaal geen sporter noemen. Meestal neigt een respondent, als het over zichzelf gaat, naar een midden-categorie.

Logischerwijs hangt dit 'sportgevoel', zoals onderstaande tabel toont, in grote mate samen met de daadwerkelijke sportbeoefening. Mannen voelen zichzelf relatief vaker 'sporter' in vergelijking met vrouwen. Jongeren voelen zichzelf relatief vaker 'sporter' in vergelijking met volwassenen. Mensen in huishoudens met een hoger inkomen sporten vaker en voelen zich ook vaker 'sporter'.

Tabel 3.6b: Percentage Bredanaars dat zich (tamelijk of zonder meer) sporter voelt

	'01-'05	'05-'07	'07-10	2012	2014
Totaal Breda	'32%	33%	32%	37%	37%
<i>Naar sportbeoefening</i>					
Ja (sportbeoefenaar)	47%	47%	43%	45%	44%
Nee (geen sport)	7%	7%	7%	10%	12%
<i>Naar leeftijd (6+)</i>					
6-15 jaar	55%	61%	59%	66%	62%
16-24 jaar	41%	41%	43%	52%	45%
25-44 jaar	38%	35%	31%	37%	41%
45-64 jaar	24%	27%	25%	28%	29%
65+	9%	11%	14%	21%	20%
<i>Naar sekse (6+)</i>					
Man	38%	38%	37%	41%	42%
Vrouw	28%	31%	24%	33%	31%
<i>Naar opleiding (18+)</i>					
Lagere opleiding	16%	14%	16%	17%	21%
Middelb. Opleiding	31%	30%	27%	32%	32%
Hogere opleiding	39%	36%	32%	41%	40%
<i>Naar inkomen (18+)</i>					
< € 1900,-	-	-	17%	27%	27%
€ 1.900,- € 3200,-	-	-	26%	28%	35%
> € 3200,-	-	-	36%	44%	39%

4. WIJZE VAN SPORTBEOEFENING

Vervolgens is met de sportbeoefenaars doorgedaan op de beoefende sporten. Er wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op het organisatorisch verband waarin de sport wordt beoefend (§ 4.1), of de sport in training/competitieverband wordt beoefend (§ 4.2) en waar de sport wordt beoefend, in of buiten Breda, binnen of buiten en wel/niet gemeentelijk eigendom van de locatie (§ 4.3).

4.1. Organisatorisch verband

Allereerst is gekeken naar het organisatorisch verband waarin deze meest beoefende sport plaatsvindt. Ook hierbij wordt gebruik gemaakt van een kengetal, zoals beschreven in de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek. Dit kengetal luidt als volgt:

Kengetal 4: "Organisatorisch verband van sportbeoefening":
percentage Bredanaars dat meest beoefende sport uitoefent in verenigingsverband, commercieel verband, ongebonden en/of anders georganiseerd.

Een sporter kan op verschillende manieren sport beoefenen: in verenigingsverband, in commercieel verband, zoals in een sporthal of fitnesscentrum, of ongebonden met vrienden, familie of alleen. Daarnaast kan de sport ook beoefend worden binnen het bedrijf, via sociaal-cultureel werk of op andere manieren georganiseerd zijn.

Onderstaande tabel laat zien dat bijna de helft van de sportbeoefenaars hun meest beoefende sport beoefenen bij een sportvereniging.

Tabel 4.1a: Organisatorisch verband meest beoefende sporten (meer antwoorden mogelijk)

	2001	2005	2007	2010	2012	2014
In verenigingsverband	40%	42%	45%	46%	47%	45%
Commercieel verband (sport-/ fitnesscentrum)	24%	24%	26%	29%	25%	23%
Ongebonden	33%	33%	28%	35%	37%	38%
- alleen	- 14%	- 14%	- 14%	- 23%	- 25%	- 26%
- met vrienden/familie	- 22%	- 24%	- 20%	- 22%	- 17%	- 16%
Anders georganiseerd *	10%	10%	10%	15%	15%	19%

* georganiseerd evenement (10%), via bedrijfssport (2%), sportvakantie (4%), sociaal cultureel werk (1%) en anders (4%).

Onderstaande tabel maakt duidelijk dat het organisatorisch verband rechtstreeks samenhangt met de sport die wordt beoefend. Zo zijn er echte verenigingsporten, sporten die voornamelijk in commercieel verband worden beoefend en sporten die met name ongebonden worden gedaan.

Enkele voorbeelden: verenigingssporten: tennis, veldvoetbal, hockey en honkbal in commercieel verband: fitness en aerobics en ongebonden sporten: wandelsport, wielrennen/mountainbiken en hardlopen.

Tabel 4.1b: Organisatorisch verband sporten (meer antwoorden mogelijk)

	In verenigingsverband	Commercieel verband	Ongebonden	Anders georganiseerd
Totaal (meest beoefende sport)	45%	23%	38%	19%
Fitness cardio/kracht	12%	77%	19%	11%
Hardlopen/joggen/trimmen	11%	1%	91%	14%
Tennis	82%	6%	23%	20%
Veldvoetbal	86%	2%	19%	26%
Wielrennen/mountainbiken	6%	2%	93%	23%
Aerobics/steps/spinning	19%	74%	6%	11%
Zwemsport (excl. waterpolo)	26%	22%	52%	13%
Golf	69%	6%	34%	18%
Hockey	95%	1%	9%	29%
Wandelsport	7%	2%	87%	16%
Skiën/langlaufen	0%	1%	68%	41%
Badminton	46%	4%	35%	17%
Danssport/ballet/streetdance	35%	30%	36%	15%
Atletiek	74%	3%	38%	12%
Gymnastiek/turnen	73%	18%	9%	16%
Honkbal/softbal	83%	-	-	33%
Paardensport	41%	7%	52%	26%
Skeelers/skaten	16%	-	84%	10%
Squash	17%	31%	54%	9%
Vecht- en verdedigingsporten	76%	20%	4%	16%

Blauw vak: $\geq 70\%$

De volgende tabel geeft een overzicht van het organisatorisch verband van sporten naar verschillende definities en sportindelingen. De enge definitie van sportparticipatie gaat uit van wekelijks beoefende sporten, exclusief fietsen en wandelen. Deze sporten worden relatief vaak in verenigingsverband uitgeoefend. Bij de gemiddelde definitie worden wandelen en fietsen deels meegenomen, wat het percentage ongebonden sporten vergroot. Daarom moet bij de vergelijking van cijfers over het organisatorisch verband van sporten rekening worden gehouden met de gebruikte definitie.

Jongeren beoefenen hun sport vaker in verenigingsverband, volwassenen vaker ongebonden.

Tabel 4.1c: Organisatorisch verband sporten naar definitie/sportindeling/leeftijd (meer antwoorden mogelijk)

	In verenigingsverband	Commercieel verband	Ongebonden	Anders georganiseerd
Naar definitie				
Wekelijkse beoefende sporten (excl. wandelen en fietsen)	55%	23%	30%	19%
Meest beoefende sport	45%	23%	38%	19%
Alle sporten volgens de gemiddelde definitie	40%	23%	41%	18%
Naar indeling				
Sporten gericht op lichaamsbeweging	49%	31%	25%	18%
Wandelen, fietsen, zwemmen en seizoenssporten	14%	7%	77%	18%
Recreatieve sporten zoals darts, biljarten en midgetgolf	30%	5%	69%	15%
Denksporten zoals schaken, dammen en bridge	20%	2%	73%	15%
Naar leeftijd				
6-12 jaar	78%	7%	18%	28%
13-17 jaar	70%	16%	16%	32%
18-29 jaar	25%	26%	54%	15%
30-44 jaar	22%	24%	56%	15%
45-64 jaar	27%	21%	55%	15%
65+	30%	17%	53%	14%

4.2. Trainingsverband/competitie

Vervolgens is gekeken of de sport in trainings- en/of competitieverband wordt beoefend. Het kengetal dat het RSO hiervoor aangeeft luidt:

Kengetal 5: "Trainingsverband/competitiesport":
 enerzijds het percentage Bredanaars dat lessen cursussen of trainingen volgt voor de meest beoefende sport, anderzijds het percentage Bredanaars dat de meest beoefende sport beoefent in toernooien/ sportevenementen.

De helft van de sporters volgt zijn of haar meest beoefende sport via lessen, cursussen of trainingen en een derde doet de meest beoefende sport in competitieverband of toernooivorm. Dit is vergelijkbaar met de laatste metingen.

De afgelopen jaren laten een lichte toename zien in de mate waarin lessen/cursussen/ trainingen worden gevolgd en de mate waarin in competitieverband/toernooivorm wordt gesport.

Tabel 4.2a: Trainingsverband/competitiesport meest beoefende sport (in % beoefenaars, meer antw. mogelijk)

	2001	2005	2007	2010	2012	2014
Lessen/ cursussen of trainingen	46%	47%	50%	50%	52%	53%
- lessen/cursussen	-24%	-23%	-20%	-29%	-30%	26%
- trainingen	-24%	-29%	-34%	-37%	-38%	38%
Competitie of toernooien	27%	30%	33%	33%	35%	36%
- competitie	-20%	-22%	-25%	-28%	-27%	26%
- toernooien/sportevenementen	-14%	-16%	-20%	-25%	-26%	23%
Geen van bovenstaande twee	44%	44%	40%	40%	40%	36%

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het trainingsverband/competitiesport naar de verschillende sporten. Tabel 4.2b maakt ook duidelijk dat de mate dat sporters trainingen volgen of competitie spelen, samenhangt met de sport die wordt beoefend.

Bij de echte verenigingsporten, zoals veldvoetbal en hockey, wordt het meest in competitieverband gespeeld. Bij de danssport en wederom veldvoetbal en hockey volgen de meeste beoefenaars trainingen of lessen. Hardlopen en fietsen wordt slechts in beperkte mate in trainingsverband of als competitiesport beoefend.

Tabel 4.2b: Trainingsverband/competitiesport (meer antwoorden mogelijk)

	Lessen/ cursussen of trainingen	Competitie of toernooien	Geen van de twee
Totaal (meest beoefende sport)	53%	36%	36%
Fitness cardio/kracht	37%	2%	62%
Hardlopen/joggen/trimmen	20%	17%	69%
Zwemsport (excl. waterpolo)	38%	1%	62%
Hockey	94%	87%	3%
Veldvoetbal	87%	87%	9%
Wielrennen/mountainbiken	11%	12%	81%
Tennis	52%	56%	25%
Wandelsport	9%	4%	87%
Aerobics/steps/spinning	75%	4%	24%
Danssport/ballet/streetdance	91%	16%	7%
Golf	46%	30%	43%
Skiën/langlaufen/snowboarden	22%	0%	78%
Paardensport	79%	30%	21%
Bridge	15%	54%	35%
Bowling	8%	8%	86%
Gymnastiek/turnen	73%	33%	24%
Biljart/poolbiljart/snooker	11%	23%	73%

Blauw vak: $\geq 70\%$

De volgende tabel geeft een overzicht van het trainingsverband/competitiesport naar verschillende definities en sportindelingen. De enge definitie van sportparticipatie gaat uit van wekelijks beoefende sporten, exclusief fietsen en wandelen. Deze sporten worden relatief vaak in competitie en trainingsverband uitgeoefend.

Jongeren beoefenen hun sport vaker in verenigingsverband, waardoor ze dus ook vaker aan trainingen en competitie meedoen.

Tabel 4.2c: Trainingsverband/competitiesport (meer antwoorden mogelijk)

	Lessen/ cursussen of trainingen	Competitie of toernooien	Geen van de twee
Naar definitie			
Wekelijks beoefende sporten (excl. wandelen en fietsen)	65%	47%	24%
Meest beoefende sport	53%	36%	36%
Alle sporten volgens de gemiddelde definitie	50%	33%	39%
Naar indeling			
Sporten gericht op lichaamsbeweging	60%	36%	32%
Wandelen, fietsen, zwemmen en seizoenssporten	25%	15%	66%
Recreatieve sporten, vaak voor het hele gezin	9%	37%	58%
Denksporten	3%	29%	96%
Naar leeftijd			
6-12 jaar	99%	56%	0%
13-17 jaar	90%	71%	0%
18-29 jaar	40%	25%	52%
30-44 jaar	32%	22%	57%
45-64 jaar	30%	17%	59%
65+	25%	21%	57%

4.3. Plaats van sportbeoefening

Nadat in de vorige paragrafen is gekeken naar het organisatorisch verband waarin de sport plaatsvindt en of de sport in trainingsverband en/of competitievorm wordt beoefend, wordt in deze paragraaf belicht op welke plaatsen de sport het meest wordt uitgeoefend.

We onderscheiden de volgende sportaccommodaties en sportvoorzieningen:

- **Officiële binnensportaccommodatie**, zoals *sporthal, gymlokaal, fitnesscentrum/ sportschool, overdekt of combizwembad, ijshal/ijsbaan (binnen), tennisbaan (binnen), klimhal, karthal etc.*
- **Officiële buitensportaccommodatie**, zoals *voetbalveld, hockeyveld, tennisbaan (buiten), openluchtzwembad, ijsbaan (buiten/half overdekt), manege etc.*
- **Sportvoorziening in de openbare ruimte**, zoals *halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi (met goals) etc.*
- **Andersoortige voorziening**, zoals *park, bos, bergen, strand, meer, openbare weg, buurthuis, wijkcentrum, café, huis/tuin etc.*

Van alle sporters beoefent 87% hun sport binnen Breda. Binnen Breda wordt het vaakst gesport in een officiële binnensportaccommodatie. Daarnaast sport bijna vier op de tien sporters (mede) buiten Breda. Vergeleken met 2012 wordt er iets minder buiten Breda gesport.

Tabel 4.3a: Voorziening of plaats van beoefening van alle sporten (meer antwoorden mogelijk)

	2012	2014
Binnen Breda	86%	87%
Officiële binnensport accommodatie	39%	42%
Officiële buitensport accommodatie	24%	23%
Sportvoorziening in de openbare ruimte	10%	7%
Andersoortige voorziening	22%	25%
Buiten Breda	42%	37%
Officiële binnensport accommodatie	10%	9%
Officiële buitensport accommodatie	12%	10%
Sportvoorziening in de openbare ruimte	6%	4%
Andersoortige voorziening	17%	19%

Onderstaande tabel geeft een overzicht van waar de meest beoefende sport wordt beoefend. Gymnastiek, fitness, squash, vecht- en verdedigingssporten, aerobics, dansen, zwemmen wordt voornamelijk in officiële binnensportaccommodaties gedaan. Hockey, veldvoetbal, tennis en honkbal wordt met name in officiële buitensportaccommodaties in Breda gedaan.

Wielrenners, wandelaars en golfers gaan het vaakst naar plaatsen buiten Breda.

Tabel 4.3b: Voorziening of plaats van beoefening meest beoefende sport (meer antwoorden mogelijk)

	Binnen Breda	Officiële binnensport accommodatie	Officiële buiten accommodatie	Sportvoorziening in de openbare ruimte	Andersoortige voorziening	Buiten Breda	Officiële binnensport accommodatie	Officiële buiten accommodatie	Sportvoorziening in de openbare ruimte	Andersoortige voorziening
Totaal (meest beoefende sport)	87%	42%	23%	7%	25%	37%	9%	10%	4%	19%
Fitness cardio/kracht	94%	83%	1%	3%	11%	19%	11%	2%	2%	7%
Hardlopen/joggen/trimmen	92%	3%	10%	11%	73%	47%	0%	2%	6%	41%
Tennis	90%	31%	76%	3%	3%	36%	15%	27%	2%	2%
Veldvoetbal	91%	9%	74%	21%	8%	29%	4%	23%	5%	3%
Wielrennen/mountainbiken	81%	3%	5%	14%	65%	78%	2%	5%	11%	66%
Aerobics/steps/spinning	92%	81%	1%	2%	10%	17%	10%	1%	1%	6%
Zwemsport (excl. waterpolo)	85%	68%	13%	3%	12%	33%	15%	5%	3%	13%
Golf	58%	1%	51%	3%	5%	69%	3%	59%	3%	7%
Hockey	95%	28%	85%	4%	1%	22%	6%	18%	1%	0%
Wandelsport	80%	2%	3%	4%	74%	71%	0%	1%	4%	67%
Badminton	77%	54%	0%	8%	23%	40%	17%	0%	2%	23%
Danssport/ballet/streetdance	86%	68%	0%	4%	17%	24%	13%	1%	1%	12%
Atletiek	91%	18%	58%	6%	24%	30%	3%	12%	3%	18%
Gymnastiek/turnen	96%	84%	0%	4%	9%	7%	4%	0%	0%	2%
Honkbal/softbal	83%	17%	67%	17%	17%	33%	0%	33%	0%	0%
Paardensport	71%	29%	35%	2%	23%	48%	15%	19%	2%	27%
Skeelers/skaten	79%	7%	10%	17%	55%	55%	0%	7%	3%	45%
Squash	89%	83%	3%	0%	3%	28%	28%	0%	0%	0%
Vecht- en verdedigingssporten	90%	82%	0%	2%	12%	27%	18%	0%	2%	6%

Blauw vak: $\geq 70\%$

4.4. Eigendomsverdeling officiële binnen- en buitensportaccommodaties

Aan de sporters die in Breda gebruik maken van een officiële binnen- of buitensportaccommodatie is gevraagd naar de exacte locatie. Op deze manier is bepaald in welke mate gebruik wordt gemaakt van de accommodaties die in gemeentelijk eigendom zijn. Van de gebruikte binnensportaccommodaties is eenderde gemeentelijk bezit, bij de buitensportaccommodaties is dit 85%.

Tabel 4.4a: Voorziening of plaats van beoefening van alle sporten, gemiddelde definitie (meer antw. mogelijk)

	2012	2014
Binnensport accommodatie		
Gemeentelijk	30%	33%
Derden	63%	61%
Overig/onbekend	<u>7%</u>	<u>7%</u>
	100%	100%
Buitensport accommodatie		
Gemeentelijk	78%	85%
Derden	19%	14%
Overig/onbekend	<u>3%</u>	<u>1%</u>
	100%	100%

Eigendomsverdeling officiële binnensportaccommodaties

Sporten die relatief het vaakst binnen worden beoefend, zijn o.a. fitness, zwemmen, aerobics, tennis, dansen, hockey, badminton en squash. Als deze sporten binnen worden beoefend, dan vindt dit voor 31% plaats op locaties van de gemeente, voor bijna twee derde in locaties van derden en van 7% is dit niet te bepalen. Uitsplitsing van de eigendomsverdeling naar sport maakt dit inzichtelijker. Te zien is dat bijvoorbeeld fitness en aerobics vrijwel volledig in locaties van derden (sportscholen) wordt gedaan en indoorschaatsen in Breda volledig op een gemeentelijke locatie (ijsshal).

Tabel 4.4b: Eigendomsverdeling binnensportaccommodaties

	Gemeentelijk	Derden	Overig/ onbekend
Alle sporten volgens gemiddelde definitie	33%	61%	7%
<i>Top 13 aan sporten die het vaakst binnen worden beoefend</i>			
Fitness cardio/kracht	3%	95%	2%
Zwemsport (excl. waterpolo)	72%	23%	5%
Aerobics/steps/spinning	3%	96%	1%
Tennis	53%	24%	22%
Danssport/ballet/streetdance	22%	76%	2%
Hockey	89%	8%	3%
Squash	36%	46%	18%
Schaatsen	100%	0%	0%
Bowling	4%	96%	0%
Volleybal	73%	18%	9%
Gymnastiek/turnen	85%	10%	5%

Blauw vak: $\geq 70\%$

Onderstaande tabel geeft voor de sporten die het vaakst binnen worden beoefend de meest gebruikte officiële binnensportaccommodaties.

Tabel 4.4b: Meest genoemde binnensportaccommodaties

Fitness cardio/kracht	Basic Fit (65x), Fit4Free (52x), Pellikaan Health Club (52x), Sportschool/fitness alg. (31x), It's my Health (23x), Medifit (21x), Arendse Health Club (19x), Enjoy Sports (18x), Topsportplaza (16x), Health City (8x), Gymnasium (8x), Sport Assistance (4x), Keep Fit (4x), Black and White (2x), Grease Sport (2x), Anytime fitness (2x)
Zwemsport (excl. waterpolo)	Zwembad Sonsbeeck (43x), Zwembad Wisselaar (26x), Pellikaan Health Club (15x), Arendse Health Club (7x), De drie Berken (6x), ZwemPerfect (3x), Revant (3x)
Aerobics/steps /spinning	Pellikaan Health Club (17x) Sportschool/fitnesscentra algemeen (15x), Black & White (14x), Basic Fit (12x), Enjoy sport (11x), Medifit (6x), Fit for Free (6x), Bress (4x), Topsportplaza (4x), Health City (2x), Nana van Pluym (2x), Arendse Health Club (2x)
Tennis	Tennispark BLTV (9x), Markant (7x), TV Prinsenbeek Blaashal (6x), Jeugdland (5x), Tennisbaan Optisport (5x), TV Teteringen De Gouwen (4x), De Ijpelaar (3x)
Danssport/ballet/streetdance	Ghislaine Dance Company (8x), Dansschool algemeen (7x), Dansschool Tiggelman (6x), Jump (4x), Dansschool Djazzle (3x), The Loads (3x), Dansschool vd Pluim (2x), de Nieuwe Inslag (2x), The Scene (2x)
Hockey	Scharen (6x), HCP (4x), Gemeentelijk Sportcentrum (3x), De Huif (3x), Heerbaan (3x), De Doelen (3x), De Gouwen (2x) en verdere overal waar Zwart Wit en Push spelen (8x)
Squash	Bress (14x), Racketcentrum (8x), Ontmoetingscentrum Jeugdland (6x)
Schaatsen	Kunstijsbaan Breda (18x)
Bowling	Bowlingpoint, bowlinghal, bowlingcentrum (18x)
Volleybal	De Burgst, De Ganzerik, De Drie Linden

Eigendomsverdeling buitensportaccommodaties

Sporten die relatief vaak op officiële buitensportaccommodaties (sportvelden, buitenbad, e.d.) worden gedaan zijn bijvoorbeeld veldvoetbal, hockey en tennis. In alle gevallen wordt hierbij gebruik gemaakt van gemeentelijke buitensportaccommodaties (voetbalveld, hockeyveld) en in twee sporten (paardensport en golf) van accommodaties van derden (manege, golfbaan).

Tabel 4.4c: Eigendomsverdeling buitensportaccommodaties

	Gemeentelijk	Derden	Overig/ onbekend
Alle sporten volgens gemiddelde definitie	85%	14%	1%
<i>Naar sport</i>			
Veldvoetbal	98%	1%	1%
Hockey	100%	0%	0%
Tennis	72%	28%	0%
Hardlopen/joggen/trimmen	100%	0%	0%
Zwemsport (excl. waterpolo)	100%	0%	0%
Golf	3%	97%	0%
Paardensport	6%	94%	0%
Atletiek	100%	0%	0%

Onderstaande tabel geeft voor de sporten die het vaakst buiten worden beoefend de meest gebruikte officiële buitensportaccommodaties.

Tabel 4.4d: Meest genoemde buitensportaccommodaties

Veldvoetbal	Tussen de Leijen, Jeka (21x), De Heikant, Beek Vooruit (20x), Roosberg, vv Bavel (17x), Paradijs, WDS (9x), Kwakkelhutstraat, TVC Breda (8x), Baronie Blauwe Kei (17x), Jeugdland, UVV (6x), Ruitersboslaan, SAB (5x), Heksenwiel, Boeimeer (4x), Hooghuis voetbal, The Gunners (3x),
Hockey	Heerbaan, Push (38x), Burg. De Manlaan, BH&BC (23x), Galderseweg. Zwart Wit (21x), De Heikant, HC Prinsenbeek (14x), De Gouwen. MHCT (6x)
Tennis	De Mark/TV Markant (27x), Ijpelaar (16x), TTV Teteringen/Gouwen (11x), TV Bavel, Roosberg (8x), UTV, Jeugdland (8x), TC Prinsenbeek, de Heikant (7x), Tennispark BLTV (5x), TV Heksenwiel (5x), Tennispark 't Ei (4x)
Hardlopen/joggen/trimmen	Dr. Schaepmanlaan, AV Sprint (24x)
Zwemsport (excl. waterpolo)	Zwembad Wisselaar (20x)
Golf	Golfclub De Haenen (12x), Golfvereniging Albatros (8x), Golfclub Princenbosch (7x), golfclub Toxandria (4x), landgoed Bergvliet (2x)
Paardensport	Hippisch Centrum, manege De Roosberg, manege Overbosch en andere kleinere maneges
Atletiek	Dr. Schaepmanlaan, AV Sprint

5. BEWEGEN

In dit hoofdstuk wordt gekeken in hoeverre de Bredanaar voldoende beweegt. Dit wordt gedaan middels de Nederlandse Norm Gezond Bewegen⁴, de Fitnorm en er wordt een begin gemaakt met een nieuw kengetal voor de Jaarrekening, de Combinorm. Ook wordt gekeken naar de BMI.

5.1. Achtergrond

Sinds 2007 houdt de gemeente Breda de beweegnorm en de fitnorm bij. Dit gebeurt door jaarlijks in de maand van de Omnibusenquête te vragen naar de (inspannende) beweegactiviteiten van de Bredanaar. Begin 2013 is de wens geuit om in de toekomst aan te kunnen sluiten bij de landelijke Combinorm van de TNO-monitor. De TNO-monitor gaat in haar vraagstelling aan de burger uit van een zomer- en een wintermeting. Om te voldoen aan de Combinorm moeten mensen zowel in de zomer als in de winter aan de beweeg- en/of fitnorm voldoen. In de Omnibusenquête van Breda wordt geen onderscheid gemaakt tussen een zomer- en wintermeting.

Het vragen naar een zomer- en een winternorm geeft enkele verschillen met het vragen naar één afzonderlijk jaarmeting. Zonder volledig te willen zijn, noemen we een feitelijk verschil en drie nuanceverschillen;

- Feitelijk: in de winter (kou, donker) bewegen mensen minder dan in de zomer (langer licht, warmer), dus het jaargemiddelde is lager dan een maandgemiddelde gemeten in september;
- Een dubbele meting helpt respondenten de verschillen te zien tussen zomer en winter, waardoor mensen bewuster antwoorden;
- Een dubbele meting nuanceert sociaal-wenselijke antwoorden. Bij één vraag willen mensen nog wel eens “sociaal-wenselijk” afronden. Immers beweeg ik nu 2 of 3 dagen in de week?
- Het vragen naar de beweeg-/fitnorm op één moment kan beïnvloed worden door de weersomstandigheden in die maand. Als het de weken voordien veel geregend heeft, zullen mensen terughoudender antwoorden voor wat betreft bewegingsactiviteiten.

In paragrafen 5.2 tot 5.5 worden de gezond bewegings-, fit- en combinorm behandeld volgens de huidige aanpak. Bovenstaande nuances meegenomen, lijken de beweeg-, fit- en combinormen over het algemeen redelijk op het landelijk gemiddelde te liggen.

---

⁴ Bron: Nationaal Kompas Volksgezondheid, RIVM

5.2. Nederlandse Norm gezond bewegen (NNGB)

De definities van de Norm Gezond Bewegen zijn:

Norm Gezond Bewegen voor Jeugd (<18 jaar): dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal tweemaal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (kracht, lenigheid en coördinatie)   Norm Gezond Bewegen voor Volwassenen (18 jaar en ouder): een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf dagen van de week

In de Omnibusenquête is aan beide groepen gevraagd hoe vaak ze in de afgelopen maand gemiddeld per week aan de norm hebben voldaan. Gemiddeld geven de Bredanaars aan 4,4 dagen per week aan de bewegingsnorm te voldoen.

Tabel 5.2a: Aantal dagen per week lichaamsbeweging (volw. 30 min./kinderen 60 min., in % 6 jaar en ouder)

	2007 (juni)	2010 (sept.)	2012 (sept.)	2014 (sept/okt)	18-	18+
Gemiddeld aantal dagen	4,9	4,5	4,4	4,4		
7 dagen	41%	31%	24%	23%	30%	22%
6 dagen	9%	4%	11%	11%	13%	11%
5 dagen	14%	21%	19%	19%	30%	18%
4 dagen	10%	9%	11%	11%	8%	11%
3 dagen	10%	14%	13%	14%	8%	15%
2 dagen	8%	11%	11%	13%	7%	13%
1 dag	4%	4%	5%	5%	2%	6%
0 dagen	4%	5%	5%	3%	2%	4%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kleur blauw: voldoet aan norm

Het gemiddeld aantal dagen dat Bredanaars bewegen is hoger bij kinderen en verschilt maar beperkt per volwassen leeftijdsgroep.

Tabel 5.2b: Gemiddeld aantal dagen per week lichaamsbeweging volwassenen 30 min./kinderen 60 min.

	2007 (juni)	2010 (sept.)	2012 (sept.)	2014 (sept/okt)
Totaal 6+	4,9	4,5	4,4	4,4
Kinderen 6-15 jaar	4,7	4,7	5,0	5,1
Volwassenen 16+	4,9	4,5	4,4	4,3
16-24 jaar	4,9	4,6	4,7	4,6
25-44 jaar	4,8	4,4	4,3	4,2
45-64 jaar	5,3	4,6	4,5	4,4
65+	4,5	4,4	4,1	4,4

5.3. Fitnorm

Daarnaast is aan zowel jongeren als volwassenen het aantal keer per week gevraagd waarop men minimaal 20 minuten zwaar inspannende lichaamsbeweging doet, waarbij men sneller gaat ademen en bezweet raakt. Om te voldoen aan de Fitnorm moet men minstens drie keer per week gedurende 20 minuten van deze intensieve lichaamsbeweging verrichten.

Fitnorm (alle leeftijden): Tenminste drie keer per week 20 minuten intensief bewegen

Acht op de tien Bredanaars geeft aan wekelijks minimaal een keer zodanig intensief te sporten of te bewegen dat men sneller moet ademen of gaat zweten. 44% doet dit minstens 3 keer per week. Dit is hoger dan in voorgaande jaren.

Tabel 5.3a: Aantal keer per week 20 minuten intensieve beweging (in % alle Bredanaars van 6 jaar en ouder)

	2007 (juni)	2010 (sept.)	2012 (sept.)	2014 (sept/okt)	18-	18+
Gemiddeld aantal keer per week	1,8	1,8	2,2	2,4		
>= 3 keer per week	28%	30%	38%	44%		
7 keer per week	6%	2%	4%	5%	6%	5%
6 keer per week	1%	1%	2%	3%	5%	2%
5 keer per week	4%	5%	7%	9%	12%	8%
4 keer per week	5%	5%	8%	9%	16%	8%
3 keer per week	11%	17%	17%	18%	25%	18%
2 keer per week	19%	21%	23%	22%	21%	22%
1 keer per week	20%	18%	17%	15%	9%	16%
0 keer per week	33%	31%	22%	19%	6%	21%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kleur blauw: voldoet aan norm

Kinderen en jongeren bewegen vaker intensief dan 25-plussers.

Tabel 5.3b: Gemiddeld aantal keer per week 20 minuten intensieve beweging

	2007 (juni)	2010 (sept.)	2012 (sept.)	2014 (sept/okt)
Totaal 6+	1,8	1,8	2,2	2,4
Kinderen 6-15 jaar	2,3	2,7	3,0	3,2
Volwassenen 16+	1,7	1,6	2,1	2,3
16-24 jaar	2,3	2,1	2,7	2,8
25-44 jaar	1,8	1,8	2,3	2,5
45-64 jaar	1,6	1,7	2,2	2,3
65+	1,3	1,0	1,3	1,8

5.4. Combinorm

Van alle Bredanaars voldoet tweederde aan de Combinorm, dit is iets hoger dan in 2012 en 2010 en lager dan in 2007.

Tabel 5.4: % Bredanaars dat voldoet aan de Combinorm

	2007 (juni)	2010 (sept.)	2012 (sept.)	2014 (sept/okt)
Voldoet aan Combinorm	69%	62%	64%	67%
• Voldoet aan NNGB én Fitnorm	21%	19%	23%	25%
• Voldoet aan NNGB of Fitnorm	47%	42%	41%	41%
Voldoet niet aan Combinorm	31%	38%	36%	33%
Totaal	100%	100%	100%	100%

5.5. Samenvattend NNGB, Fitnorm en Combinorm

Naar doelgroepen zijn er beperkte verschillen in het voldoen aan de Combinorm. 65-plussers lijken iets minder vaak te voldoen aan de Combinorm dan 65-minners.

Tabel 5.5: % Bredanaars dat voldoet aan de NNGB, Fitnorm en Combinorm (in maand van onderzoek)

	2007 (juni)	2010 (sept.)	2012 (sept.)	2014 (sept/okt)
NNGB (6+)	63%	51%	49%	48%
Fitnorm (6+)	28%	30%	38%	44%
Combinorm (6+)	69%	62%	64%	67%
Kinderen 6-15 jaar	58%	62%	67%	70%
Volwassenen 16+	71%	62%	64%	66%
16-24 jaar	83%	62%	73%	70%
25-44 jaar	65%	63%	64%	67%
45-64 jaar	77%	61%	64%	67%
65+	60%	64%	56%	62%

5.6. BMI

De gemiddelde Bredanaar van 16 jaar en ouder is 174 cm lang en weegt 75 kilo. Dit is de laatste jaren redelijk constant.

Tabel 5.6a: Lengte volwassen Bredanaar (16+)

	2007	2010 (juni)	2010 (sept)	2012	2014
Gemiddelde lengte	174	174	174	174	174
< 150 cm	0%	0%	0%	0%	0%
150 – 159 cm	5%	5%	4%	6%	5%
160 – 169 cm	26%	27%	30%	27%	28%
170 – 179 cm	38%	36%	34%	35%	34%
180 – 189 cm	25%	25%	24%	25%	25%
190 – 199 cm	7%	6%	7%	6%	7%
200 + cm	0%	0%	1%	1%	0%
	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 5.6b: Gewicht volwassen Bredanaar (16+)

	2007	2010 (juni)	2010 (sept)	2012	2014
Gemiddeld gewicht	74kg	76kg	75 kg	75kg	75kg
<50 kg	1%	1%	1%	1%	1%
50 – 59 kg	11%	11%	11%	11%	13%
60 – 69 kg	27%	23%	25%	26%	23%
70 – 79 kg	27%	26%	27%	26%	27%
80 – 89 kg	20%	21%	20%	20%	20%
90 – 99 kg	9%	11%	11%	11%	9%
100 – 109 kg	3%	4%	4%	3%	4%
110 + kg	2%	2%	1%	1%	3%
	100%	100%	100%	100%	100%

Kinderen van 6 tot 16 jaar zijn gemiddeld 151cm lang en 40 kg zwaar. Dit is vergelijkbaar met eerdere jaren.

Tabel 5.6c: Lengte kinderen (6-15 jaar)

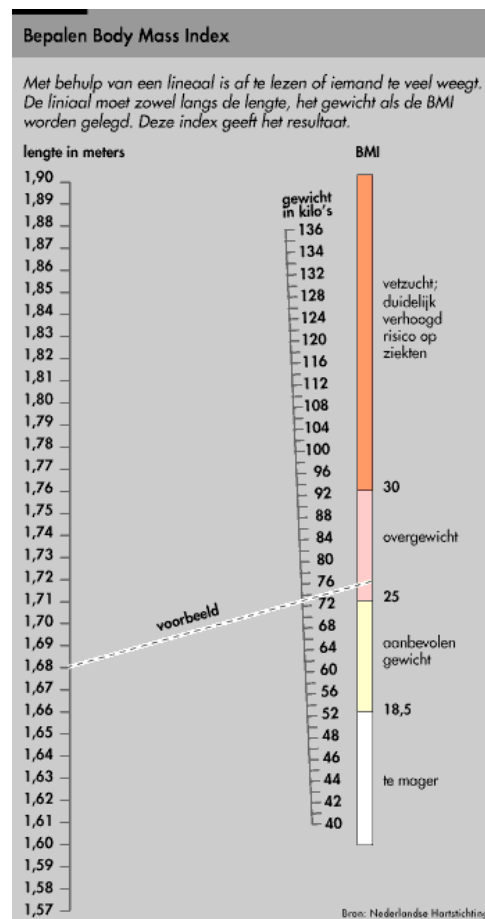
	2007	2010	2012	2014
Gemiddelde lengte	150	148	150	151
< 150 cm	44%	50%	45%	43%
150 – 159 cm	16%	20%	21%	19%
160 – 169 cm	21%	14%	17%	20%
170 – 179 cm	15%	12%	12%	12%
180 – 189 cm	3%	3%	3%	5%
190 – 199 cm	1%	1%	1%	1%
200 + cm	0%	0%	0%	0%
	100%	100%	100%	100%

Tabel 5.6d: Gewicht kinderen (6-15 jaar)

	2007	2010	2012	2014
Gemiddeld gewicht	41kg	39kg	40kg	40kg
< 49 kg	65%	77%	73%	74%
50 – 59 kg	24%	13%	15%	16%
60 – 69 kg	8%	8%	8%	7%
70 – 79 kg	2%	2%	2%	2%
80 – 89 kg	1%	0%	0%	0%
90 – 99 kg	0%	0%	0%	0%
100 + kg	0%	0%	0%	0%
	100%	100%	100%	100%

De Body Mass Index (BMI) geeft aan in hoeverre sprake is van overgewicht. Door het lichaamsgewicht in kilogram te delen door de lengte in meter in het kwadraat ontstaat een getal: de BMI. Voorbeeld: een man die 75 kilo weegt en 1,83 meter lang is heeft een BMI van $75 : 1,83^2 = 22,4$. De World Health Organisation definieert overgewicht aan de hand van de BMI: voor volwassenen geldt: boven de 25 is er sprake van overgewicht, boven de 30 van obesitas of adipositas (vetzucht) en boven de 35 van ernstige adipositas. Voor kinderen van 6-18 zijn er vergelijkbare schalen en deze schalen verschillen voor jongens en meisjes en per leeftijd. In de tabellen is hier rekening mee gehouden. De classificatie komt voort uit epidemiologisch onderzoek: de kans op een aan overgewicht gerelateerde ziekte neemt toe met het stijgen van de BMI.

Figuur: BMI-definitie volwassenen

De gemiddelde BMI van Bredanaars van 16 jaar en ouder is net als in eerdere jaren 25. Het percentage Bredanaars met overgewicht is met 39% ook vergelijkbaar aan 2010 en 2012. Bij de jeugd tot en met 15 jaar worden de laatste jaren iets meer kinderen met ondergewicht gemeten. Het aantal kinderen met overgewicht lijkt de laatste jaren af te nemen.

Tabel 5.6e: BMI

	2007	2010 (juni)	2010 (sept)	2012	2014
BMI* BMI (van Bredanaars van 16+)	24	25	25	25	25
Ondergewicht (< 18,5)	2%	3%	2%	2%	3%
Normaal gewicht (18-5-25)	62%	55%	58%	59%	58%
Licht/ matig overgew. (25-30)	29%	33%	32%	31%	30%
Ernstig overgewicht (30+)	<u>6%</u>	<u>9%</u>	<u>8%</u>	<u>8%</u>	<u>9%</u>
	100%	100%	100%	100%	100%
BMI* (Bredanaars van 6-15 jaar)	18	#	18	17	17
Ondergewicht	10%	#	9%	17%	22%
Normaal gewicht	78%	#	76%	71%	68%
Licht/ matig overgewicht	9%	#	13%	10%	9%
Ernstig overgewicht	<u>3%</u>	<u>#</u>	<u>2%</u>	<u>2%</u>	<u>1%</u>
	100%	#	100%	100%	100%

* De grenzen van onder- en bovengewicht voor kinderen van 6-15 jaar zijn verschillend

Tabel 5.6f geeft de cijfers naar de verschillende doelgroepen. Te zien is dat overgewicht vaker voorkomt bij mannen, 45-plussers, lager opgeleiden en niet-sporters.

Tabel 5.6f: BMI Bredanaars en % Bredanaars dat boven het aanbevolen gewicht weegt

	BMI				% boven het normale gewicht			
	2007	2010	2012	2014	2007	2010	2012	2014
Totaal	24	24	24	24	33%	37%	36%	36%
<i>Sekse (6+)</i>								
Man	24	24	24	24	39%	43%	42%	40%
Vrouw	23	23	23	23	26%	32%	31%	32%
<i>Leeftijd (6+)</i>								
6-15	18	18	17	17	12%	15%	12%	10%
16-24	22	22	22	22	9%	11%	13%	15%
25-44	24	24	24	24	31%	34%	33%	30%
45-64	25	26	25	25	46%	49%	47%	49%
65+	26	26	26	26	51%	58%	54%	55%
<i>Opleiding (18+)</i>								
Lager	26	26	26	26	50%	52%	58%	51%
Middelbaar	24	25	25	25	34%	43%	40%	43%
Hoger	24	24	24	24	35%	32%	34%	33%
<i>Huishoudinkomen. (18+)</i>								
< €1900	25	26	25	25	37%	52%	41%	42%
€1900 - €3200	25	25	25	25	40%	43%	46%	39%
> €3200	24	24	24	25	35%	33%	34%	40%
<i>Sporter (6+)</i>								
Ja	23	23	23	23	29%	34%	34%	32%
Nee	25	25	25	25	39%	46%	46%	51%

Bijlage 1. Aantal respondenten naar doelgroep

Aantallen respondenten naar persoonskenmerk

De resultaten in hoofdstukken 3 en 5 worden gepresenteerd op persoonsniveau. De gegevens zijn van 2458 Bredanaars van 6 jaar en ouder.

Totaal	2458x	Opleiding (18+)	
		lager	440x
Leeftijd		middelbaar	559x
6-15 jaar	448x	hoger	<u>850x</u>
16-24 jaar	319x		1849x
25-44 jaar	642x	Beoefent een sport	
45-64 jaar	507x	ja	1805x
65+	<u>516x</u>	nee	<u>650x</u>
	2432x		2455x
Sekse			
Man	1242x		
Vrouw	<u>1196x</u>		
	2438x		

*ca. 25 Bredanaars hebben hun leeftijd of geslacht niet gegeven, de opleidingsvraag is alleen aan de volwassenen gesteld

Aantallen respondenten naar sport

De 2458 respondenten hebben antwoorden gegeven over 3691 sporten die ze beoefenen. De resultaten naar sport zijn gebaseerd op onderstaande aantallen.

Totaal	3691x	Skiën/langlaufen/snowboarden	76x
Naar definitie (zie hoofdstuk 2)		Biljart/poolbiljart/snooker	71x
Wekelijks beoefende sporten (excl. wandel./fietsen)	1431x	Paardensport	65x
Sporten volgens gemiddelde definitie	3143x	Vecht- en verdedigingssporten	51x
Meest beoefende sport	1915x	Badminton	50x
		Bowling	48x
Naar sportindeling		Bridge	48x
Sporten gericht op lichaamsbeweging	2098x	Gymnastiek/turnen	47x
Wandelen, fietsen, zwemmen en seizoenssporten	1357x	Volleybal	38x
Recreatieve sporten, vaak voor het hele gezin	108x	Schaatsen	37x
Denksporten	91x	Squash	36x
		Atletiek	34x
Naar sporten		Skeelers/skaten	31x
Fitness cardio/kracht	506x	Zeilen/surfen	29x
Hardlopen/joggen/trimmen	415x	Zaalvoetbal	27x
Wielrennen/mountainbiken	268x	Jeu de boules/koersbal	26x
Veldvoetbal	252x	Judo	24x
Zwemsport (excl. waterpolo)	231x	Klimsport/bergwandelen	24x
Wandelsport	199x	Basketbal	16x
Tennis	196x	Darts	14x
Andere sport	195x	Duiksport	14x
Hockey	165x	Midgetgolf	14x
Aerobics/steps/spinning	138x	Tafeltennis	13x
Golf	109x	Tafeltennis	13x
Danssport/ballet/streetdance	107x	Roeien	12x
		Motorsport	10x
		Kano	9x

Bijlage 2. Vragenlijst

SPORT

De volgende vragen gaan over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die u in de afgelopen twaalf maanden heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet dus denken aan bijvoorbeeld badminton, fitness, toerfietsen en schaken, maar niet aan yoga, tuinieren, puzzelen of fietsen naar de bakker. Sporten die u tijdens de vakanties heeft beoefend tellen wel mee; sporten tijdens lessen lichamelijke oefening op school niet.

S1. Welke sport of sporten heeft u *in de afgelopen twaalf maanden beoefend*?

☐ 1 aerobics/steps/spinning(groepslessen op muziek)	☐ 25 motorsport
☐ 2 atletiek	☐ 26 paardensport
☐ 3 badminton	☐ 27 roeien
☐ 4 basketbal	☐ 28 schaatsen
☐ 5 biljart/ poolbiljart/ snooker	☐ 29 schaken
☐ 6 bowling	☐ 30 schietsport
☐ 7 bridge	☐ 31 skeeleren/ skaten
☐ 8 dammen	☐ 32 skiën/ langlaufen/ snowboarden
☐ 9 danssport	☐ 33 squash
☐ 10 darts	☐ 34 tafeltennis
☐ 11 duiksport	☐ 35 tennis
☐ 12 fitness cardio/kracht	☐ 36 vecht- en verdedigingsporten (excl. judo)
☐ 13 golf	☐ 37 veldvoetbal
☐ 14 gymnastiek/ turnen	☐ 38 volleybal
☐ 15 handbal	☐ 39 wandelsport
☐ 16 hardlopen/ joggen/ trimmen	☐ 40 waterpolo
☐ 17 hockey	☐ 41 wielrennen/ mountainbiken/toerfietsen
☐ 18 honkbal/ softbal	☐ 42 zaalvoetbal
☐ 19 jeu de boules	☐ 43 zeilen/surfen
☐ 20 judo	☐ 44 zwemsport (excl. waterpolo)
☐ 21 kano	☐ 45 andere sport, namelijk.
☐ 22 klimsport/ bergwandelen	.....
☐ 23 korfbal	
☐ 24 midgetgolf	☐ 46 geen sport

S2 Als u alles bij elkaar optelt, hoeveel keer heeft dan u *in de afgelopen twaalf maanden in totaal* gesport?

- Nul keer → **Wat is voor u de belangrijkste reden om niet te sporten?** (*maximaal 3 antwoorden aankruisen*)
- Ik vind het niet nodig om te sporten
  - Voor sporten ben ik te oud
  - Ik weet het eigenlijk niet, het is geen gewoonte
  - Ik heb voldoende lichaamsbeweging
  - Te duur
  - Reistijd naar een sportgelegenheid is te lang (geen goed transport, te ver weg)
  - Heb ik helemaal geen tijd voor vanwege werk en/of gezin
  - Andere vrijetijdsbezigheden vind ik leuker
  - Laat mijn gezondheid momenteel niet toe
  - Ik kan niet goed sporten
  - Ik weet niet welke sport bij mij past
  - Ik zie tegen het leren van een (nieuwe) sport op
  - Ik zie tegen het leren kennen van nieuwe mensen op
  - Ik ben niet goed op de hoogte van de sportmogelijkheden in mijn omgeving
  - Ik ken geen mensen om mee te sporten
  - Anders, te weten: _____
- **naar vraag S9**

- ..... keer → **naar vraag S3**

De volgende vragen gaan over de sporten die u heeft aangekruist bij vraag S1. U kunt maximaal drie sporten invullen. Zou u hiervoor het nummer willen noteren dat bij vraag S1 bij de betreffende sport(en) is aangegeven. Als er meer dan drie sporten in aanmerking komen, vul dan de drie sporten in die u de afgelopen twaalf maanden het meest heeft beoefend, te beginnen met de vaakst beoefende sport.

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
S3. Welke sporten heeft u de afgelopen twaalf maanden het meest beoefend?			
	↓	↓	↓
S4. Hoeveel keer heeft u deze sport(en) in de afgelopen twaalf maanden beoefend?	 X	 X	 X
	↓	↓	↓
S5. Beoefende u deze sport in de afgelopen twaalf maanden... (Per sport meer antwoorden mogelijk)			
a. Als lid van een sportvereniging	☐	☐	☐
b. Als abonnee/lid/cursist van een fitnesscentrum of andere commerciële sportaanbieder	☐	☐	☐
c. In het kader van bedrijfssport	☐	☐	☐
d. Via het sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk	☐	☐	☐
e. Tijdens een georganiseerde sportvakantie	☐	☐	☐
f. Als deelnemer georganiseerd sportevenement	☐	☐	☐
g. In groepsverband, georganiseerd door uzelf, familie, vrienden en/of kennissen	☐	☐	☐
h. Alleen, ongeorganiseerd	☐	☐	☐
i. Anders, namelijk: _____	☐	☐	☐
	↓	↓	↓
S6. Heeft u voor deze sport in de afgelopen 12 mnd deelgenomen aan ... (per sport meer antw. mogelijk)			
a. Lessen/ cursussen	☐	☐	☐
b. Trainingen	☐	☐	☐
c. Competitie	☐	☐	☐
d. Toernooien/ sportevenementen	☐	☐	☐
e. Geen van bovenstaande	☐	☐	☐
	↓	↓	↓
S7. Op welke locatie(s) in of buiten Breda heeft u deze sport in de afgelopen 12 mnd beoefend? Bij gebruik officiële accommodaties in Breda ook graag de naam van de accommodatie en/of vereniging noemen. We onderscheiden:			
• Officiële <u>binnens</u>sportaccommodatie zoals sporthal, gymlokaal, fitnesscentrum/ sportschool, overdekt of combizwembad, ijshal/ijsbaan (binnen), tennisbaan (binnen), klimhal, karthal etc. • Officiële <u>buitens</u>sportaccommodatie zoals voetbalveld, hockeyveld, tennisbaan (buiten), openluchtwzembad, ijsbaan (buiten/ halfoverdekt), manege etc. • Sportvoorziening in de openbare ruimte zoals halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi (met goals) etc. • Andersoortige voorziening zoals park, bos, bergen, strand, meer, openbare weg, buurthuis, wijkcentrum, café, huis/tuin etc.			
In Breda:			
a. Officiële <u>binnens</u> sportaccommodatie	☐ nl: _____	☐ nl: _____	☐ nl: _____
b. Officiële <u>buitens</u> sportaccommodatie	☐ nl: _____	☐ nl: _____	☐ nl: _____
c. Sportvoorziening in de openbare ruimte	☐	☐	☐
d. Andersoortige voorziening	☐	☐	☐
Buiten Breda:			
e. Officiële <u>binnens</u> sportaccommodatie	☐	☐	☐
f. Officiële <u>buitens</u> sportaccommodatie	☐	☐	☐
g. Sportvoorziening in de openbare ruimte	☐	☐	☐
h. Andersoortige voorziening	☐	☐	☐

S8. Wat is voor u de belangrijkste reden om te sporten? (Maximaal 3 antwoorden aankruisen)

- Lichaamsbeweging/gezondheid
- Advies opvolgen van arts/fysiotherapeut
- Kan met specifieke aandoening deze sport doen
- Afslanken
- Opbouw van conditie, kracht en/of lenigheid
- Competitie, meten met anderen
- Prestatie, jezelf verbeteren
- Leren nieuwe vaardigheden
- Leuke activiteit/plezier
- Uitlaatklep voor dagelijks leven/ontspanning
- Gezelligheid/sociale contacten
- Zakelijke contacten
- Lekker buiten zijn
- Weinig/geen reistijd nodig
- Niet duur
- Goede voorzieningen, accommodatie
- Aanzien/status

De volgende vraag wordt aan iedereen gesteld, ongeacht of men het afgelopen jaar heeft gesport. Mensen met bijvoorbeeld een blessure (waardoor ze niet hebben kunnen sporten) kunnen zich namelijk nog steeds sporter voelen.

S9. Ziet u zichzelf als sporter?

- nee, in het geheel niet
- nee, nauwelijks
- enigszins
- ja, tamelijk
- ja, zonder meer

BEWEGEN

De volgende vraag gaat over lichaamsbeweging, zoals wandelen of fietsen, tuinieren, sporten, en andere lichaamsbeweging op school/werk, in het huishouden of in uw vrije tijd. Het gaat om alle lichaamsbeweging die tenminste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen.

B1. Hoeveel dagen per week heeft u tenminste 30 minuten per dag zulke lichaamsbeweging? Het gaat om het gemiddeld aantal dagen van een normale week in de afgelopen maand.

Aantal dagen per week: . . . . .

De volgende vraag gaat over inspannende lichaamsbeweging, waarvan u merkbaar sneller gaat ademen en die lang genoeg duurt om bezweet te raken, zoals sporten en andere inspannende activiteiten op school/werk, in het huishouden of in uw vrije tijd.

B2. Hoe vaak per week beoefent u inspannende sporten of zware lichamelijke activiteiten die lang genoeg duren om bezweet te raken? Het gaat om inspannende lichaamsbeweging die tenminste 20 minuten per keer duurt. Neem in uw gedachten een normale week in de afgelopen maand.

Aantal keer per week: . . . . .

In het kader van sporten en gezondheid wordt er ook naar uw lengte en gewicht gevraagd.

B3. Wat is uw lengte? _____ centimeters

B4. Wat is uw gewicht? _____ kilogrammen

PERSOONSKENMERKEN

Nu een aantal algemene vragen

1. **Wat is uw leeftijd?** ____ jaar
2. **Wat is uw gezinssituatie?**
  - woon alleen → **naar vraag 4**
  - woon bij ouders/verzorgers
  - ben gehuwd/woon samen met partner zonder kinderen → **naar vraag 4**
  - ben gehuwd/woon samen met partner met kinderen
  - woon alleen met kind(eren)
  - anders, namelijk.....
3. **Hoeveel personen telt uw huishouden uzelf meegerekend?** ____ personen
4. **Wat is uw postcode?** 48 . . . .
5. **Wat is uw hoogst voltooide opleiding? (met diploma afgesloten)**
  - geen onderwijs
  - lager onderwijs, basisonderwijs
  - lager beroepsonderwijs: vbo, lbo, ambacht-, huishoudschool, ihno, lts, vmbo
  - middelbaar onderwijs: (m)ulo, mavo, vmbo-t
  - middelbaar beroepsonderwijs: mbo, uts, mts, meao, mds, mas
  - hoger onderwijs: havo, vwo, mms, hbs, gymnasium
  - hoger beroepsonderwijs: hbo, hts, heao
  - wetenschappelijk onderwijs, universiteit
  - weet niet
  - anders
6. **Wat is uw geslacht?**
  - man
  - vrouw
7. **Verricht u betaalde werkzaamheden?**
  - ja, voor meer dan 12 uur in de week → **naar vraag 9**
  - ja, 12 uur of minder in de week
  - nee
8. **Wat is uw hoofdbezigheid overdag?**
  - student / scholier
  - huisvrouw/-man
  - werkloos / AWW / WAO
  - gepensioneerd/prepensioen
  - vrijwilligerswerk
  - anders

9. De volgende vraag gaat over uw inkomen. Kunt u aangeven in welke categorie het netto inkomen per maand van uw huishouden valt. Bedoeld wordt het netto inkomen per maand waarover uw huishouden (u en uw eventuele partner) kan beschikken (exclusief het inkomen van eventuele kinderen). Indien u een inwonend kind bent 'geen antwoord' aankruisen.

- minder dan € 1050,- per maand
- € 1050,- tot € 1450,- per maand
- € 1450,- tot € 1900,- per maand
- € 1900,- tot € 2300,- per maand
- € 2300,- tot € 3200,- per maand
- € 3200,- tot € 4100,- per maand
- € 4100,- en meer per maand
- geen antwoord

10. De gemeente doet ook onderzoek via Internet. Zou u daar aan willen meewerken? (Aanmelden kan via www.bredapanel.nl , 'Digipanel')

- ja, ik heb me al aangemeld
- ja, wil ik aan meewerken, mijn e-mailadres is:.....
- nee
- weet niet

11. Hiermee zijn we aan het einde gekomen van deze enquête. Heeft u nog opmerkingen over deze vragenlijst?

Hartelijk dank voor uw medewerking. Wilt u de ingevulde vragenlijst vóór 15 oktober in de bijgaande antwoordenvolop aan ons terugsturen? (postzegel is niet nodig)